

KPB.430.003.2021
Nr ewid. 100/2021/P/21/001/KPB

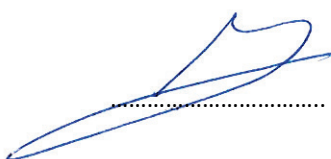
Informacja o wynikach kontroli

Wykonanie budżetu sądów powszechnych w 2020 r.

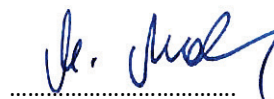
MISJA

Najwyższej Izby Kontroli jest niezależna, profesjonalna kontrola zadań publicznych w interesie obywateli i państwa

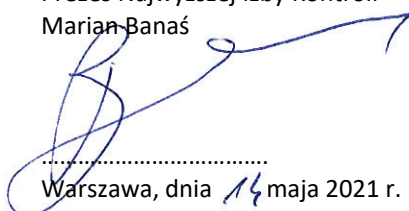
p.o. Dyrektor Departamentu Porządku
i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Michał Jędrzejczyk

Akceptuję:
Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli
Małgorzata Motylow

Zatwierdzam:
Prezes Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś

Warszawa, dnia 14 maja 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Ul. Filtrowa 57
02-056 Warszawa
T/F +48 22 444 50 00

www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE	3
2.	OCENA OGÓLNA.....	5
3.	WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM	7
3.1.	DOCHODY BUDŻETOWE.....	7
3.2.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH.....	9
3.3.	SPRAWOZDAWCZOŚĆ.....	13
4.	INFORMACJE DODATKOWE.....	16
5.	ZAŁĄCZNIKI.....	17
5.1.	DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM	17
5.2.	WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK	18
5.3.	KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM.....	19
5.4.	DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM.....	20
5.5.	WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM	21
5.6.	ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM	23
5.7.	WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM	24
5.8.	WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI.....	25

1. WPROWADZENIE

Cel kontroli

Ocena wykonania budżetu państwa w 2020 r. pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności w części odpowiadającej sądom powszechnym.

Zakres kontroli

1. Działania związane z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych.

2. Realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich.

3. Realizacja przez Ministra Sprawiedliwości zadań dotyczących wykonania budżetu sądów powszechnych w 2020 r.

4. Nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części 15 budżetu państwa nad realizacją budżetu.

5. Sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych za rok 2020 oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych.

6. System kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Jednostki kontrolowane

Łącznie siedem jednostek, w tym Ministerstwo Sprawiedliwości oraz sześć sądów powszechnych (po trzy sądy z apelacji katowickiej i krakowskiej).

Na część budżetową 15 odpowiadającą sądom powszechnym składa się dwanaście odrębnych części budżetu państwa, oznaczonych w ustawie budżetowej na rok 2020 symbolami 15/01 dla Ministerstwa Sprawiedliwości oraz od 15/02 do 15/12 dla poszczególnych sądów apelacyjnych. Zgodnie z art. 177 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych¹ oraz rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 grudnia 2009 r. w sprawie klasyfikacji części budżetowych oraz określenia ich dysponentów², dysponentem części budżetu państwa odpowiadającej sądom powszechnym jest Minister Sprawiedliwości. Zgodnie z art. 178 § 5 Pusp, Ministrowi Sprawiedliwości w zakresie wykonania budżetu w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym przysługują ponadto uprawnienia ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Na obszarze apelacji zadania i kompetencje dysponowania budżetem sądów oraz kontrolę gospodarki finansowej i gospodarowania mieniem Skarbu Państwa wykonują dyrektorzy sądów apelacyjnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia gospodarki finansowej i działalności inwestycyjnej sądów powszechnych³, podlegają oni bezpośrednio Ministrowi Sprawiedliwości, a dyrektorzy sądów okręgowych i rejonowych dyrektorom właściwych terytorialnie sądów apelacyjnych.

Dysponent części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości nie planował i nie gromadził dochodów, a zaplanowane w tej części wydatki były w trakcie roku budżetowego przenoszone decyzjami Ministra Sprawiedliwości do części odpowiadających poszczególnym obszarom apelacji.

Zrealizowane w części odpowiadającej sądom powszechnym przez poszczególne jednostki sądownictwa powszechnego (w częściach 15/02–15/12) dochody wyniosły 2 715 860,5 tys. zł, co stanowiło 0,65% ogółu dochodów budżetu państwa wykonanych w 2020 r. Łączne wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich wykonano w części 15 w wysokości 8 932 292,2 tys. zł, z czego wydatki budżetu państwa w wysokości 8 926 208,4 tys. zł (tj. 1,77% ogółu wydatków budżetu państwa zrealizowanych w 2020 r.) oraz wydatki budżetu środków europejskich w wysokości 6083,8 tys. zł (tj. 0,01% ogółu wydatków budżetu środków europejskich wykonanych w 2020 r.).

Budżet części odpowiadającej sądom powszechnym realizowany był przez dysponenta części 15/01 oraz dyrektorów 11 sądów apelacyjnych, którzy są jednocześnie dysponentami budżetów sądów okręgowych (dalej: *SO*) i rejonowych (dalej: *SR*) na obszarach poszczególnych apelacji (części 15/02–15/12) oraz dysponentami III stopnia w sądach apelacyjnych (dalej: *SA*).

Szczegółowe informacje dotyczące dochodów budżetowych, wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich realizowanych przez poszczególnych dysponentów części odpowiadającej sądom powszechnym oraz ich procentowy udział w zrealizowanych wydatkach części 15 zostały przedstawione w załączniku nr 5.1. do niniejszej informacji.

W ramach kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. w części 15 – Sądy powszechne kontrolą objęto Ministerstwo Sprawiedliwości oraz sześć jednostek sądownictwa powszechnego, w tym dwa sądy apelacyjne (*SA* w Katowicach i Krakowie), dwa sądy okręgowe (*SO* w Katowicach i Tarnowie) oraz dwa sądy rejonowe (*SR* w Będzinie i Zakopanem).

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 2072, dalej Pusp.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 361 ze zm.

³ Dz. U. poz. 1476 ze zm.

Wykaz kontrolowanych jednostek wraz z ocenami kontrolowanej działalności został przedstawiony w załączniku nr 5.2. do niniejszej informacji.

W kontrolowanych sądach dochody zostały zrealizowane w łącznej kwocie 123 304,8 tys. zł (4,5% dochodów w części 15), a wydatki w łącznej kwocie 316 604,1 tys. zł (3,5% łącznych wydatków zrealizowanych w części 15), z czego wydatki budżetu państwa w wysokości 316 064,7 tys. zł oraz wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 539,4 tys. zł.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁴.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej: ustawa o NIK.

2. OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli
ocenia pozytywnie
wykonanie budżetu
państwa w 2020 r.
w części odpowiadającej
sądom powszechnym

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym przez dyrektorów wszystkich sześciu kontrolowanych sądów oraz realizację zadań w tym zakresie przez Ministra Sprawiedliwości⁵.

Dochody zostały zrealizowane w kwocie 2 715 860,5 tys. zł, tj. 112,7% planu. Osiągnięto je głównie z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowań sądowych, a także z wpływów z grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych. Stwierdzone w kontrolowanych sądach nieprawidłowości dotyczące windykacji zaległości budżetowych, przypisów i odpisów należności oraz w zakresie umorzeń należności nie miały istotnego wpływu na realizację budżetu. W wymiarze finansowym nieprawidłowości w windykacji należności wyniosły łącznie 120,8 tys. zł.

Wydatki budżetu państwa zrealizowano w wysokości 8 926 208,4 tys. zł, co stanowiło 99,7% planu po zmianach. Wydatki budżetu środków europejskich zrealizowano w wysokości 6083,8 tys. zł (tj. 94,6% planu po zmianach). Wydatki te poniesiono na realizację przez jednostki sądownictwa powszechnego projektów w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020, Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 oraz Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020.

Badanie w kontrolowanych sądach (będących dysponentami III stopnia) 0,2% wydatków budżetu państwa poniesionych w części odpowiadającej sądom powszechnym i 8,9% wydatków budżetu środków europejskich poniesionych w ww. części wykazało, że wykorzystano je na zadania służące celom jednostek i zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Dysponent części odpowiadającej sądom powszechnym zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w tej części m.in. dokonując okresowych ocen przebiegu realizacji dochodów i wydatków, jak również realizując czynności kontrolne w jednostkach podległych.

NIK opiniuje pozytywnie zarówno roczne/łączne sprawozdania sporządzone przez dysponenta części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym na podstawie rocznych/łącznych sprawozdań sądów apelacyjnych⁷, jak też sprawozdania jednostkowe kontrolowanych sądów.

NIK stwierdziła, że:

- kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych sądów (dysponentów III stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;
- przyjęty system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań budżetowych, w tym z budżetu środków europejskich, sprawozdań w zakresie operacji finansowych, z uwzględnieniem sprawozdań dysponenta III stopnia;
- sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Niezależnie od powyższych ocen pozytywnych ustalono, że według stanu

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, dalej: ufp.

⁷ 11 sądów apelacyjnych (części budżetowe od 15/02 do 15/12).

na dzień 30 marca 2021 r. wnioski pokontrolne sformułowane po kontroli wykonania zadań przez Ministra Sprawiedliwości w zakresie budżetu sądów powszechnych w 2019 r. nie zostały wykonane, pomimo działań podejmowanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości. W związku z powyższym NIK zwraca uwagę na konieczność ich kontynuacji.

Kalkulacja oceny ogólnej wykonania budżetu państwa w części odpowiadającej sądom powszechnym przedstawiona została w załączniku 5.3. do Informacji.

3. WYNIKI KONTROLI WYKONANIA BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

3.1. DOCHODY BUDŻETOWE

3.1.1. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

Zgodnie z założeniami przyjętymi do kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r., kontrola dochodów budżetowych w części 15 została ograniczona w Ministerstwie Sprawiedliwości (dalej: *MS*) do przeprowadzenia analizy porównawczej danych ujętych w rocznym sprawozdaniu budżetowym Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego, a w kontrolowanych sądach obejmowała również badanie skuteczności podejmowanych przez dyrektorów tych jednostek działań windykacyjnych.

W ustawie budżetowej na rok 2020⁸ dochody budżetu państwa w części odpowiadającej sądom powszechnym zostały zaplanowane w kwocie 2 409 752 tys. zł. Zrealizowane w 2020 r. dochody w ww. części budżetowej wyniosły 2 715 860,5 tys. zł i były wyższe o 12,7% od kwoty planowanej w ustawie budżetowej na rok 2020 oraz o 3,3% od dochodów zrealizowanych w 2019 r. Głównymi źródłami uzyskanych dochodów były wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowań sądowych w kwocie 2 247 460,7 tys. zł (82,8% ogółu dochodów w części), a także grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych w kwocie 377 495,8 tys. zł (13,9% ogółu dochodów).

Szczegółowe dane dotyczące dochodów budżetowych przedstawione zostały w załączniku 5.4. do niniejszej informacji.

3.1.2. NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE DO ZAPŁATY

Zgodnie z rocznym/łącznym sprawozdaniem Rb-27 dysponenta części z wykonania planu dochodów budżetowych⁹, w części odpowiadającej sądom powszechnym wystąpiły na koniec 2020 r. należności pozostałe do zapłaty w kwocie 1 202 945,5 tys. zł, w tym zaległości netto 930 091,8 tys. zł. W porównaniu do wielkości wykazanych na koniec 2019 r. należności pozostałe do zapłaty były wyższe o 136 775,6 tys. zł (12,8%), a zaległości netto wyższe o 92 875,7 tys. zł (11,1%). Zaległości dotyczyły głównie grzywien, mandatów i innych kar pieniężnych od osób fizycznych (622 755,7 tys. zł, tj. 67% ogółu zaległości w ww. części) oraz wpływów z opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego (217 195,5 tys. zł, tj. 23,4% ogółu zaległości). Przyczyną wzrostu należności ogółem, w tym zaległości netto w porównaniu ze stanem na koniec 2019 r. było głównie: zmniejszenie liczby spraw, w których nastąpiła zamiana kary grzywny na pracę społecznie użyteczną bądź zarządzenie zastępczej kary pozbawienia wolności (przede wszystkim z uwagi na panującą epidemię), wzrost wysokości należności zasądzanych od obcokrajowców (wobec których ściągalność jest bardzo niska), problemy z egzekucją opłat i kosztów sądowych z uwagi na brak możliwości ich zamiany na inny środek zastępczy, długotrwałe egzekucje z nieruchomości oraz niska skuteczność egzekucji komorniczej.

Stan gromadzonych dochodów budżetowych oraz powstałych należności pozostałych do zapłaty, w tym zaległości, był w 2020 r. monitorowany przez dysponenta części. Zagadnienia te były między innymi przedmiotem analiz w ramach dokonywanych co kwartał ocen wykonania budżetu sądów powszechnych.

Analiza procesu windykacji zaległości przeprowadzona w kontrolowanych sądach na próbie 29 zaległości na łączną kwotę 1078,7 tys. zł, co stanowiło 0,1% zaległości w części 15 oraz 5,1% zaległości wykazanych w kontrolowanych sądach, poza wskazanymi niżej dwoma przypadkami (SR w Będzinie oraz SR w Zakopanem) wykazała, że był on zgodny z obowiązującymi

⁸ Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz. U. poz. 571, ze zm.). W znowelizowanej ustawie budżetowej na rok 2020 plan dochodów w części odpowiadającej sądom powszechnym został zmniejszony o kwotę 12 225 tys. zł.

⁹ Korekta II z dnia 29 kwietnia 2021 r.

uregulowaniami prawnymi w tym zakresie. Ujawnione w kontrolowanych sądach nieprawidłowości na łączną kwotę 80,2 tys. zł polegały na niepodjęciu działań mających na celu wyegzekwowanie należności oraz podejmowaniu tych działań z opóźnieniem.

W SR w Będzinie, w jednej z pięciu spraw objętych badaniem, weryfikację uiszczenia należności sądowej przez dłużnika przeprowadzono po ponad trzech miesiącach od upływu terminu płatności (weryfikacja z 2 listopada 2016 r. pomimo, że termin na dokonanie płatności upłynął już 23 lipca 2016 r.). W konsekwencji zlecenie egzekucyjne wystawiono dopiero 1 grudnia 2016 r., tj. po ponad czterech miesiącach od upływu wyznaczonego terminu płatności¹⁰. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła zaległości z tytułu kosztów sądowych w kwocie 0,4 tys. zł.

W SR w Zakopanem stwierdzono nieprawidłowości w przypadku trzech zaległości na łączną kwotę 79,8 tys. zł, z tego:

- w przypadku dwóch zaległości na łączną kwotę 79,1 tys. zł stwierdzono opóźnienia w podejmowaniu kolejnych czynności, tj. w przypadku zaległości w kwocie 49,6 tys. zł wezwanie do zapłaty wysłano 16 stycznia 2020 r., natomiast zlecenie egzekucyjne wystawiono 18 maja 2020 r., a w przypadku zaległości w kwocie 29,5 tys. zł w dniu 5 maja 2020 r. odmówiono dłużnikowi rozłożenia należności na raty, zlecenie egzekucyjne wystawiono 8 lipca 2020 r. W obu przypadkach do dnia zakończenia czynności kontrolnych w ww. Sądzie nie wyegzekwowano żadnych środków;
- w przypadku zaległości w kwocie 0,7 tys. zł dotyczącej obywatela Finlandii, przypisanej w dniu 9 lipca 2019 r., działania Sądu ograniczyły się do wysłania w dniu 5 grudnia 2019 r. wezwania do zapłaty oraz ponaglenia w dniu 2 grudnia 2020 r.

Szczegółowe badanie w zakresie prawidłowości umorzenia, rozłożenia na raty oraz odroczenia płatności należności przeprowadzone w kontrolowanych sądach na próbie 51 należności na łączną kwotę 477,4 tys. zł wykazało, że poza jednym przypadkiem (w SR w Będzinie) dokonywano ich zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi w tym zakresie.

W SR w Będzinie w jednej z czterech spraw objętych badaniem w zakresie prawidłowości umorzenia należności sądowych wskazano błędną podstawę umorzenia, tj. w postanowieniu z dnia 24 czerwca 2020 r. o umorzeniu postępowania wykonawczego jako podstawę umorzenia wskazano upływ trzech lat od daty uprawomocnienia się wyroku (przedawnienie), pomimo że podstawą umorzenia winno być wykonanie w całości przez dłużnika kary zastępczej, tj. pracy społecznie użytecznej w okresie od 21 grudnia 2019 r. do 28 lutego 2020 r.¹¹ Informację o wykonaniu pracy społecznie użytecznej przez ukaraną sporządzono dopiero 8 czerwca 2020 r., a następnie przekazano do Wydziału VIII Sądu pismem z 3 lipca 2020 r. Wynikało to ze zbyt późnego (na skutek zawinionej zwłoki) przekazania przez kuratora zawodowego informacji o wykonaniu pracy społecznie użytecznej przez ukaraną. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła należności z tytułu kary grzywny w kwocie 17 tys. zł.

Badanie w zakresie spisywania oraz terminowości dokonywania przypisów należności wykazało, że w SR w Będzinie w trzech sprawach wystąpiły nieprawidłowości polegające na opóźnieniach w przypisie należności oraz niedokonywaniu na bieżąco odpisów przedawnionych należności, z tego:

- w jednej z trzech spraw objętych badaniem w zakresie terminowości przypisu należności sądowej, przypisu dokonano po ponad miesiącu od uprawomocnienia wyroku skazującego (przypis z dnia 15 lutego 2016 r., a uprawomocnienie wyroku nastąpiło w dniu 12 stycznia 2016 r.). Nieprawidłowość dotyczy grzywny karnej w kwocie 40,6 tys. zł;
- w dwóch z pięciu spraw objętych badaniem w zakresie najstarszych niespisanych na koniec 2020 r. należności sądowych, koszty sądowe o łącznej wartości 0,7 tys. zł nie zostały do końca 2020 r. spisane pomimo upływu, już w 2019 r., terminu przedawnienia tych należności. Ponadto z ewidencji księgowej nie spisano należności sądowych, które w 2020 r. uległy przedawnieniu na łączną kwotę 104 tys. zł (3,6% należności na koniec 2020 r.).

W pozostałych kontrolowanych sądach nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zakresie.

¹⁰ Zarządzenie o skierowaniu należności do egzekucji wydano 29 listopada 2016 r.

¹¹ Karę grzywny zamieniono na trzy miesiące pracy społecznie użytecznej postanowieniem Sądu z dnia 28 lutego 2019 r.

3.2. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA I BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

3.2.1. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA

W ustawie budżetowej na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (przed zmianą) wydatki budżetu państwa w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym zostały zaplanowane w wysokości 9 253 086 tys. zł. W trakcie roku budżetowego zaplanowane wydatki zostały zmniejszone *per saldo* o 302 869,1 tys. zł do wysokości 8 950 216,9 tys. zł. Zmiany w planie finansowym wydatków wynikały z:

- zmniejszenia planu wydatków¹² o środki objęte wcześniejszymi blokadami dokonanymi przez Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (zwanego dalej: Ministrem Finansów)¹³ oraz dysponenta części 15¹⁴ w łącznej kwocie 292 540,9 tys. zł;
- przeniesienia¹⁵ wydatków z części 37 – Sprawiedliwość z Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021 oraz Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020, zwiększających budżet państwa części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym, o łączną kwotę 862 tys. zł, z przeznaczeniem na współfinansowanie ze środków budżetu państwa realizacji trzech projektów w ramach trzech Programów Operacyjnych (tj. Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020; Polska Cyfrowa 2014–2020 oraz Infrastruktura i Środowisko 2014–2020);
- uruchomienia środków z rezerwy celowej w cz. 83¹⁶, poz. 8¹⁷ w wysokości 209,8 tys. zł z przeznaczeniem (cz. 15/08 – SA w Łodzi) na realizację projektu pn. *Kompleksowa termomodernizacja budynku Sądu Apelacyjnego w Łodzi przy Al. Kościuszki 65* w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 (POIiŚ). Środki zostały wykorzystane w całości i zgodnie z przeznaczeniem;
- zmniejszenia planu wydatków w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2020 z dnia 28 października 2020 r. o kwotę 11 400 tys. zł (całość w części 15/01¹⁸).

W ustawie budżetowej na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (przed zmianą) wydatki budżetu państwa w części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości zostały zaplanowane w wysokości 1 059 234 tys. zł. Skutkiem wspomnianych wyżej, wynikających z decyzji Ministra Finansów¹⁹, zmniejszeń planowanych wydatków o 88 785 tys. zł oraz w wyniku 31 decyzji dysponenta części 15 przenoszących wydatki pomiędzy częścią 15/01 a częściami odpowiadającymi obszarom apelacji (od 15/02 do 15/12)²⁰, w części 15/01 plan wydatków po zmianach wyniósł 54,5 tys. zł. W całości dotyczyło to niewykorzystanych środków na wynagrodzenia osobowe sędziów.

Wydatki sądów powszechnych w 2020 r. wyniosły 8 926 208,4 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach. W porównaniu do wydatków zrealizowanych w 2019 r. były one wyższe o 10,9%. Ze względu na wynikające z okresowych analiz i ocen realizacji budżetu i przewidywane niepełne wykonanie planu wydatków budżetu państwa, dysponent części budżetowej odpowiadającej sądom

¹² Decyzje Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 25 grudnia 2020 r. na łączną kwotę 163 722 tys. zł (w zakresie części 15/02-15/12) oraz z dnia 30 grudnia 2020 r. na łączną kwotę 128 818,9 tys. zł (w zakresie części 15/01-15/03 i 15/05-15/12).

¹³ Decyzje z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie blokowania planowanych na rok 2020 wydatków w częściach 15/02-15/12 wydane na podstawie art. 31 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842 ze zm.) oraz w związku z decyzją Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie blokowania planowanych na rok 2020 wydatków budżetu państwa.

¹⁴ Decyzje Ministra Sprawiedliwości z grudnia 2020 r. dotyczące blokad w częściach 15/01-15/03 i 15/05-15/12.

¹⁵ Cztery decyzje Ministra Finansów z dnia 6 października 2020 r., 23 października 2020 r., 10 grudnia 2020 r. i 21 grudnia 2020 r.

¹⁶ Decyzja Ministra Finansów z dnia 11 września 2020 r.

¹⁷ Pod nazwą: Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

¹⁸ Zmniejszone zostały o ww. kwotę środki planowane na świadczenia społeczne – na uposażenia sędziów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne.

¹⁹ W tym decyzji wydanej w wyniku nowelizacji ustawy budżetowej na rok 2020 r. oraz decyzji zmniejszającej plan wydatków o środki zablokowane przez Ministra Sprawiedliwości w części 15/01.

²⁰ Na podstawie art. 171 ust. 1 ufp w związku z art. 178 § 5 Pusp, plan wydatków cz. 15/01 został zmniejszony przeniesieniami Ministra Sprawiedliwości *per saldo* o kwotę 970 394,5 tys. zł.

powszechnym w grudniu 2020 r. podjął decyzje o zablokowaniu planowanych wydatków budżetowych w części 15 (budżet państwa) w 2020 r. na łączną kwotę 142 463,9 tys. zł²¹, w tym 54,3% zablokowanych przez dysponenta części planowanych wydatków budżetowych, tj. kwota 77 385 tys. zł dotyczyła blokad w części 15/01. Podstawą blokad była przesłanka określona w art. 177 ust. 1 pkt 3 ufp, tj. nadmiar posiadanych środków. Decyzje dotyczące zablokowania wydatków, o których został poinformowany Minister Finansów, wynikały głównie z nadwyżki środków zaplanowanych na: uposażenia sędziów w stanie spoczynku w związku z mniejszą niż planowano liczbą świadczeniobiorców; wynagrodzenia osobowe z pochodnymi w związku z oszczędnościami zgłoszonymi przez dyrektorów sądów apelacyjnych głównie z tytułu zwolnień lekarskich, urlopów macierzyńskich i wychowawczych oraz nieobsadzonych etatów; składki na ubezpieczenia społeczne w związku z odejściem z zawodu sędziego; szkolenia obronne niezrealizowane z powodu pandemii COVID-19.

Szczegółowym badaniem objęto decyzję dotyczącą zablokowania planowanych wydatków w części 15/01 na łączną kwotę 77 385 tys. zł. Nie stwierdzono opóźnienia w podjęciu przez dysponenta decyzji o blokadzie wydatków.

Ponadto Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej decyzjami z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie blokowania planowanych na rok 2020 wydatków wydanymi na podstawie art. 31 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz w związku z decyzją Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie blokowania planowanych na rok 2020 wydatków budżetu państwa, zablokował wydatki w częściach 15/02-15/12 w łącznej kwocie 163 722 tys. zł.

Budżet części odpowiadającej sądom powszechnym został zmniejszony o zablokowane przez dysponenta oraz Ministra Finansów wydatki w łącznej kwocie 292 540,9 tys. zł²². Środki te zostały rozdysponowane na rezerwę celową poz. 74 pn. „Przeciwdziałanie COVID-19” (163 722 tys. zł)²³ oraz poz. 75 pn. „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19” (128 818,9 tys. zł)²⁴.

W strukturze zrealizowanych wydatków udziały poszczególnych grup ekonomicznych wydatków przedstawiały się następująco: wydatki bieżące jednostek budżetowych (89,7%), świadczenia na rzecz osób fizycznych (6,8%) i wydatki majątkowe (3,5%).

Limity wydatków w poszczególnych podziałkach klasyfikacji budżetowej nie zostały przekroczone.

Szczegółowe dane dotyczące wydatków budżetowych przedstawione zostały w załączniku 5.5. do niniejszej informacji.

Zrealizowane wydatki w poszczególnych grupach ekonomicznych wyniosły odpowiednio:

- wydatki bieżące jednostek budżetowych – 8 002 741,6 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach i w porównaniu do 2019 r. były wyższe o 849 148,7 tys. zł (o 11,9%). Zgodnie z rocznym/łącznym sprawozdaniem Rb-28 za 2020 r. dysponenta części odpowiadającej sądom powszechnym²⁵ dominującą pozycję wydatków stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi (65,9% ogółu wydatków w części 15 oraz 73,5% ogółu wydatków bieżących jednostek budżetowych). Przeciętne zatrudnienie w 2020 r. w części odpowiadającej sądom powszechnym wyniosło 52 172 osoby (w przeliczeniu na pełnozatrudnionych). W porównaniu do 2019 r. było ono wyższe o 44 osoby (o 0,1%). Według sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach

²¹ Dwanaście decyzji w sprawie blokowania planowanych na 2020 r. wydatków dotyczących części od 15/01 do 15/12 (decyzje z dnia 21, 28, 29 i 31 grudnia 2020 r.).

²² W przypadku jednej decyzji Ministra Sprawiedliwości dotyczącej blokowania planowanych wydatków (w części 15/04) zatwierdzenie jej dopiero w dniu 31 grudnia 2020 r. (z przyczyn niezależnych od MS – problemy techniczne systemu TREZOR) spowodowało, że środki z ww. blokady (13 645 tys. zł) nie zostały rozdysponowane – nie zostały przez Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej przeniesione do rezerwy celowej poz. 75 pn. „Rezerwa na wpłatę do Funduszu Przeciwdziałania COVID-19”. Decyzja MS została utworzona w systemie TREZOR w dniu 28 grudnia 2020 r., ale wystąpiły problemy z jej zatwierdzeniem.

²³ Decyzje Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 25 grudnia 2020 r. (11 decyzji dot. części 15/02–15/12).

²⁴ Decyzje Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 30 grudnia 2020 r. (11 decyzji dot. części 15/01–15/03 i 15/05–15/12).

²⁵ Korekta z dnia 27 kwietnia 2021 r.

za IV kwartał 2020 r.²⁶ dysponenta części 15 wydatki na wynagrodzenia wyniosły 5 249 962,7 tys. zł. W porównaniu do 2019 r. wzrosły one o 601 689 tys. zł (tj. o 12,9%). Nie została przekroczona kwota wydatków na wynagrodzenia określona w planie finansowym (po zmianach). Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w części 15/00 w 2020 r. wyniosło 8 386 zł i wzrosło w stosunku do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w 2019 r. o 955 zł (tj. o 12,8%). Wynikało to głównie ze zwiększenia kwoty bazowej wyliczenia podstawy wynagrodzenia sędziego, od której ustalana jest również wysokość m. in. zarobków asesorów; wzrostu wysokości kwoty bazowej oraz odpowiedniego wzrostu mnożników kwoty bazowej określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie wynagrodzeń kuratorów zawodowych i aplikantów kuratorskich²⁷, a także z podwyżek wynagrodzeń w wyniku realizacji postanowień Porozumienia zawartego w dniu 4 lipca 2019 r. pomiędzy Ministrem Sprawiedliwości – Prokuratorem Generalnym a przedstawicielami Sztabu Protestacyjnego Miasteczka Pracowników Sądów i Prokuratury oraz konsultacji z przedstawicielami związków zawodowych oraz dyrektorami sądów apelacyjnych.

Szczegółowe dane dotyczące zatrudnienia i wynagrodzeń przedstawione zostały w załączniku 5.6. do niniejszej informacji.

- świadczenia na rzecz osób fizycznych – 610 824,4 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach i w porównaniu do 2019 r. były wyższe o 26 074,8 tys. zł (o 4,5%). Poniesiono je głównie na uposażenia sędziów w stanie spoczynku i uposażenia rodzinne (477 591,5 tys. zł, tj. 78,2% ogółu świadczeń w ww. części) oraz na wydatki związane z prowadzonymi postępowaniami sądowymi, takie jak np. ryczałty wypłacane kuratorom społecznym i zawodowym, rekompensaty dla ławników, zwroty kosztów przejazdów, diet czy noclegów dla ławników, biegłych i świadków (125 132,9 tys. zł);
- wydatki majątkowe – 312 642,4 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach i w porównaniu do 2019 r. były wyższe o 3914,1 tys. zł (o 1,3%). Poniesiono je głównie na realizację 29 zadań inwestycyjnych, obejmujących budowę, rozbudowę lub przystosowanie budynków do potrzeb sądownictwa powszechnego, z czego dziesięć zadań zakończono w trakcie 2020 roku oraz na opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla 20 zadań inwestycyjnych (199 748,7 tys. zł). W 2020 r. uzyskano przyrost powierzchni 17 454 m² oraz zmodernizowano 3315 m². Poniesiono również wydatki w kwocie 112 893,7 tys. zł na realizację zakupów inwestycyjnych, w tym w szczególności na zakupy informatyczne (84 750 tys. zł), zakupy urządzeń gospodarczo-eksploatacyjnych (7728 tys. zł), zakupy urządzeń i systemów zabezpieczająco-ochronnych (6333 tys. zł) oraz zakupy nieruchomości (5447 tys. zł).

Jednostki sądownictwa powszechnego w 2020 roku wydatkowały na zwalczanie skutków koronawirusa SARS-CoV-2 łączną kwotę 52 833 tys. zł. W ramach powyższych środków poniesiono wydatki m.in. na: sprzęt ochrony osobistej (maski jednorazowe i wielokrotnego użytku, przyłbice, okulary i gogle, kombinezony i fartuchy ochronne, jednorazowe czepki i ochraniacze na obuwie), urządzenia sanitarne w budynkach i obiektach (stojaki z dozownikiem, dozowniki, atomizery, spryskiwacze, pojemniki na odpady, pojemniki na ręczniki, suszarki do rąk, ozonatory, lampy UV, bakteriobójcze, oczyszczacze powietrza, dezynfekatory, zamgławiacze, chemizatory, generatory par/parownice, maty biobójcze), ekrany, szyby i osłony z plexi, bramki, słupki, osłony, nadstawki i stoliki dystansujące.

Badanie próby wydatków w kontrolowanych sądach na łączną kwotę 20 859,2 tys. zł (tj. 0,2% wydatków ogółem poniesionych w części odpowiadającej sądom powszechnym oraz 6,6% wydatków zrealizowanych w tych jednostkach) wykazało, że zrealizowano je zgodnie z planem finansowym i obowiązującymi przepisami na zadania służące realizacji celów jednostek. Nie wystąpiły przypadki opóźnień w płatnościach za dostarczone towary i usługi.

Szczegółowe badanie łącznie 16 postępowań o udzielenie zamówień publicznych, w tym ośmiu zamówień przeprowadzonych w trybie przetargu nieograniczonego, siedmiu z wyłączeniem ustawy Prawo zamówień publicznych oraz jednego w trybie przewidzianym dla usług społecznych, w wyniku których zrealizowano w 2020 r. wydatki w kwocie 4465 tys. zł wykazało, że postępowania

²⁶ Korekta z dnia 28 kwietnia 2021 r.

²⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 145 ze zm.

zostały przeprowadzone zgodnie z procedurami określonymi w ustawie Prawo zamówień publicznych oraz wewnętrznymi regulacjami jednostek sądownictwa.

Zobowiązania budżetu państwa w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym na koniec 2020 r. wyniosły ogółem 557 213,6 tys. zł²⁸ i były wyższe o 10,6% niż kwota zobowiązań na koniec 2019 r. (503 699,4 tys. zł). W strukturze zobowiązań dominujący udział miały zobowiązania z tytułu: dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi od wynagrodzeń (419 989,3 tys. zł, tj. 75,4% ogólnej kwoty zobowiązań), wydatków majątkowych (49 564,3 tys. zł, tj. 8,9%) oraz kosztów postępowania sądowego (36 106,6 tys. zł, tj. 6,5%).

Zobowiązania wymagalne na koniec 2020 r. wyniosły 979,5 tys. zł i były wyższe o 1,2% niż kwota zobowiązań wymagalnych na koniec 2019 r. (967,4 tys. zł). Wystąpiły one w sądach w sześciu apelacjach, tj.: w apelacji warszawskiej, poznańskiej, łódzkiej, rzeszowskiej, białostockiej oraz lubelskiej. Dotyczyły one głównie zasądzonych przez sądy odszkodowań na rzecz osób fizycznych, które stają się wymagalne w dacie uprawomocnienia się wyroków (568,6 tys. zł) oraz kosztów postępowania sądowego (381,1 tys. zł). Wpływ na wystąpienie na koniec 2020 r. zobowiązań wymagalnych miała głównie procedura regulująca wypłatę przez sądy odszkodowań osobom uprawnionym, zgodnie z którą wypłata wymagalnych odszkodowań na podstawie wyroków, okresu uprawomocniły się pod koniec 2020 r. mogła nastąpić dopiero na początku kolejnego okresu budżetowego; uprawomocnienie się orzeczeń oraz wpłynięcie do księgowości postanowień o wypłacie w terminie uniemożliwiającym uregulowanie należności w 2020 r., brak oświadczeń podatkowych wnioskodawców i informacji o sposobie odbioru kwot należnych oraz nie zgłaszanie się osób uprawnionych do odbioru odszkodowania.

Stan zobowiązań, w tym zobowiązań wymagalnych, był w 2020 r. regularnie monitorowany przez dysponenta części. Ich poziom oraz przyczyny powstawania były przedmiotem analiz w ramach dokonywanych przez dysponenta części 15 kwartalnych ocen wykonania budżetu sądów powszechnych.

3.2.2. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH

W ustawie budżetowej na rok 2020 w części odpowiadającej sądom powszechnym zaplanowano wydatki budżetu środków europejskich w kwocie 524 tys. zł. Decyzjami Ministra Finansów, w trakcie roku budżetowego wydatki zostały zwiększone o kwotę 5904,2 tys. zł, tj. do wysokości 6428,2 tys. zł. Zmiany planowanej pierwotnie kwoty wydatków wynikały:

- z przeniesienia²⁹ środków z części 37 – Sprawiedliwość (z Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014–2021 oraz Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020) do części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym, w łącznej kwocie 4712,3 tys. zł, z przeznaczeniem na realizację trzech projektów w ramach trzech Programów Operacyjnych 2014–2020 (tj. Wiedza, Edukacja, Rozwój; Polska Cyfrowa oraz Infrastruktura i Środowisko),
- ze zwiększenia budżetu środków europejskich sądów (w części 15/08) o środki z rezerwy celowej (poz. 98) w kwocie 1191,9 tys. zł³⁰ z przeznaczeniem na realizację projektu pn. *Kompleksowa termomodernizacja budynku Sądu Apelacyjnego w Łodzi przy Al. Kościuszki 65*, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 (POLiŚ). Środki przyznane z rezerw celowych zostały wykorzystane w 100%.

Zrealizowane w części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym w 2020 r. wydatki budżetu środków europejskich wyniosły 6083,8 tys. zł, tj. 94,6% planu po zmianach i w porównaniu do 2019 r. były wyższe o 5930,3 tys. zł. Wydatki budżetu środków europejskich w 2020 r. w części odpowiadającej sądom powszechnym poniesione zostały na realizację trzech projektów w ramach

²⁸ Dane na podstawie rocznego/łącznego sprawozdania Rb-28 dysponenta części za 2020 r. z dnia 27 kwietnia 2021 r. (korekta).

²⁹ Cztery decyzje Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 14 października 2020 r., 23 października 2020 r., 10 grudnia 2020 r. i 21 grudnia 2020 r.

³⁰ Decyzja Ministra Finansów z dnia 11 września 2020 r.

trzech Programów Operacyjnych, tj. Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020 (2961,7 tys. zł)³¹, Polska Cyfrowa 2014–2020 (303,2 tys. zł)³² oraz Infrastruktura i Środowisko 2014–2020 (2818,9 tys. zł)³³.

W części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości dysponent nie planował oraz nie dokonywał wydatków z budżetu środków europejskich.

Dane o wydatkach budżetu środków europejskich przedstawiono w załączniku nr 5.7. do Informacji.

Badaniem objęto wydatki z budżetu środków europejskich zrealizowane w dwóch jednostkach kontrolowanych (Sądzie Apelacyjnym w Katowicach i Sądzie Apelacyjnym w Krakowie) w łącznej kwocie 539,4 tys. zł, tj. 8,9% wydatków z budżetu środków europejskich w części odpowiadającej sądom powszechnym oraz 100% wydatków z budżetu UE jednostek kontrolowanych. Wydatki te poniesiono na realizację projektu pn. Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy (eKRS) w ramach Programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020 w kwocie 525,6 tys. zł (na modyfikacje system KRS) oraz projektu pn. Centralizacja i wdrożenie platformy zarządzania usługami IT w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020 w kwocie 13,8 tys. zł (na nagrody dla pięciu pracowników sądów apelacji krakowskiej będących członkami zespołu projektowego w ww. Projekcie). Wydatki zostały zrealizowane zgodnie z przeznaczeniem i poniesione do wysokości określonej w planie finansowym.

Realizując określony w art. 175 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych obowiązek nadzoru i kontroli nad realizacją budżetu części 15 przez podległe jednostki, dysponent części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym dokonywał kwartalnych analiz i ocen przebiegu realizacji dochodów i wydatków budżetowych, a także dotyczących należności sądowych i zaległości budżetowych, zobowiązań (w tym wymagalnych) oraz zatrudnienia. Ich wyniki były wykorzystywane m.in. przy podejmowaniu decyzji o zmianach w planie finansowym. W ramach sprawowanego nadzoru w 2020 r. przeprowadzono 13 kontroli w jednostkach sądownictwa powszechnego³⁴. Kontrole te m.in. dotyczyły wydatkowania środków publicznych, w tym w szczególności udzielania zamówień publicznych oraz prowadzenia gospodarki finansowej przez te jednostki, a także zawierania umów cywilnoprawnych. Po przeprowadzonych kontrolach formułowane były odpowiednie wnioski i zalecenia pokontrolne, których realizacja była przez dysponenta monitorowana. Ponadto prowadzono bieżący nadzór inwestycji realizowanych przez podległych dysponentów³⁵. W trakcie prowadzonych działań nadzorczych nie stwierdzono nieprawidłowości w prowadzeniu zadań inwestycyjnych.

3.3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych/łącznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części odpowiadającej sądom powszechnym a także sprawozdań jednostkowych kontrolowanych sądów:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23);
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28);
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy);
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE);

³¹ Projekt pn. *Elektroniczny Krajowy Rejestr Sądowy (eKRS)*, realizowany we wszystkich apelacjach (części od 15/02 do 15/12).

³² Projekt pn. *Centralizacja i wdrożenie platformy zarządzania usługami IT*, realizowany w czterech apelacjach, tj. gdańskiej, poznańskiej, krakowskiej i rzeszowskiej (części 15/04, 15/05, 15/06 i 15/09).

³³ Projekt pn. *Kompleksowa termomodernizacja budynku Sądu Apelacyjnego w Łodzi przy Al. Kościuszki 65*, realizowany w apelacji łódzkiej (część 15/08).

³⁴ Kontrole zakończone (wydano zalecenia pokontrolne). Ponadto w przypadku sześciu kontroli rozpoczętych w 2020 r. czynności były w toku.

³⁵ Z uwagi na sytuację epidemiologiczną wyjazdy na wizytacje zostały w 2020 r. wstrzymane.

- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Roczne/łączne sprawozdania części 15/00 zostały sporządzone przez dysponenta części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym na podstawie rocznych łącznych sprawozdań dysponentów podległych (tj. sądów apelacyjnych). Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowym.

Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanych sądów były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość sporządzania sprawozdań.

Po kontroli wykonania zadań przez Ministra Sprawiedliwości w zakresie budżetu sądów powszechnych w 2019 r., NIK sformułowała cztery wnioski pokontrolne³⁶. Według stanu na dzień 30 marca 2021 r. wnioski te nie zostały zrealizowane, ale podjęte zostały działania w celu ich realizacji.

1. Opracowanie i wdrożenie do realizacji dokumentu opisującego stosowanie ujednocionej polityki rachunkowości dla ksiąg rachunkowych prowadzonych w MS jako jednostce budżetowej, z uwzględnieniem zdarzeń gospodarczych występujących zarówno u dysponenta głównego, jak też dysponenta III stopnia.

Jak podał Dyrektor Generalny MS „rozważana jest kwestia opracowania dokumentu opisującego stosowanie ujednocionej polityki rachunkowości dla ksiąg rachunkowych prowadzonych w MS jako jednostce budżetowej, z uwzględnieniem zdarzeń gospodarczych występujących zarówno u dysponenta głównego, jak też dysponenta III stopnia, przy czym odrębne uwarunkowania, dotyczące funkcjonowania dysponenta III stopnia i dysponenta części budżetowej, nie przesądzają na tym etapie ostatecznego kierunku działań w tym zakresie”.

Dysponent główny opracował zasady (politykę) rachunkowości dla części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości, które zostały wprowadzone zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie wprowadzenia zasad (polityki) rachunkowości dysponenta części budżetu państwa 37 – Sprawiedliwość oraz dysponenta części budżetu państwa 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości³⁷. Ww. zarządzenie weszło w życie z dniem podpisania, z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2020 r.

2. Wyodrębnienie w ewidencji księgowej MS operacji gospodarczych dotyczących części odpowiadającej sądom powszechnym w księgach rachunkowych dysponenta głównego oraz dysponenta III stopnia, w tym dokonywanie wydatków związanych z rejestrami sądowymi oraz nadzorem nad sądami ze środków części budżetowej 15/01-MS.

Dyrektor Generalny wyjaśnił, że „przygotowano koncepcję mechanizmu rozliczania centralnych zakupów inwestycyjnych na dostawy sprzętu informatycznego i oprogramowania” wskazującą Sąd Apelacyjny w Krakowie jako pełniący rolę „Sądu ewidencjonującego centralne zakupy inwestycyjne IT” (zwanego „Sądem ewidencjonującym”). Zagadnienie opisane zostało szerzej przy następnym wniosku pokontrolnym.

Dyrektor Generalny MS wskazał również, że „część ta została utworzona ze względu na jej przedmiotowy, a nie podmiotowy charakter i dedykowana jest wyłącznie do prowadzenia ewidencji planu finansowego dotyczącego sądownictwa powszechnego. W części 15/01 planowane są wydatki, które na etapie przygotowywania projektu budżetu nie mogą zostać przypisane do poszczególnych części, odpowiadających sądom apelacyjnym. W części tej, oprócz wskazywanych podczas kontroli Najwyższej Izby Kontroli wydatków informatycznych, planowane są przede wszystkim wydatki na wynagrodzenia i pochodne (dodatkowe etaty, regulacje wynagrodzeń poszczególnych grup zawodowych sądownictwa, itp.), wydatki dotyczące skutków finansowych projektów ustaw i innych aktów normatywnych, wynikające z odrębnych przepisów, które w czasie prowadzonych prac

³⁶ Wystąpienie pokontrolne nr KPB.410.001.01.2020 z dnia 24 kwietnia 2020 r.

³⁷ Dz. Urz. Min. Sprawiedl. poz. 266.

związanych z przygotowaniem projektu budżetu są w trakcie procesu legislacyjnego. W części tej nigdy nie były ujmowane i w ocenie tut. urzędu nie powinny być ujmowane, wydatki Ministerstwa Sprawiedliwości, jako urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości, które są klasyfikowane w części 37 – *Sprawiedliwość*. Departament Budżetu i Efektywności Finansowej zgodnie ze swoją właściwością prowadzi księgi rachunkowe dla dysponenta głównego części 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości w Zintegrowanym Systemie Rachunkowości i Kadr (ZSRK) w zakresie operacji gospodarczych dotyczących planu finansowego wydatków budżetowych i zmian tego planu. Zdarzenia ewidencjonowane są na koncie pozabilansowym, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie o rachunkowości oraz rozporządzeniu w sprawie rachunkowości budżetowej.”

NIK podtrzymuje zasadność realizacji ww. wniosku jednocześnie wskazując, że kwestia ta rozstrzygnięta została uchwałą nr 44/2020 Kolegium NIK z dnia 3 czerwca 2020 r. w związku ze złożonymi przez Ministra Sprawiedliwości zastrzeżeniami do wystąpienia pokontrolnego nr KPB.410.001.01.2020 z dnia 24 kwietnia 2020 r.

3. Opracowanie i wdrożenie procedur określających zasady rozliczania płatności dokonanych przez jednostki sądownictwa powszechnego oraz przyjmowania środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych do ewidencji składników majątkowych MS, które nie zostały rozliczone pod względem ewidencyjnym w przypadkach, gdy płatnikami umów są MS i sądy powszechne, a stroną zamawiającą jest MS.

Dyrektor Generalny MS wyjaśnił, że zostały podjęte działania, w celu opracowania zasad rozliczenia płatności dokonanych przez sądy oraz przyjęcia środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych do właściwej ewidencji ilościowo – wartościowej składników majątkowych, gdy płatnikami umów były Ministerstwo Sprawiedliwości i sądy, a stroną zamawiającą było Ministerstwo Sprawiedliwości. Jak podał, w ramach wewnętrznych konsultacji została wypracowana propozycja mechanizmu rozliczania centralnych zakupów inwestycyjnych IT finansowanych z części 15 – Sądy powszechne i części 37 – *Sprawiedliwość*, polegająca na wskazaniu Sądu Apelacyjnego w Krakowie, jako pełniącego rolę „Sądu ewidencjonującego centralne zakupy inwestycyjne IT” (zwanego „Sądem ewidencjonującym”). W przedstawionej koncepcji zostały określone zadania Sądu Apelacyjnego w Krakowie w zakresie rozliczania zakupów centralnych, które w szczególności będą dotyczyły:

- prowadzenia ewidencji księgowej środków trwałych powstałych w wyniku realizacji centralnych zakupów inwestycyjnych IT;
- naliczania amortyzacji środków trwałych;
- przekazywania na mocy umowy nieodpłatnego użyczenia środków trwałych zbudowanych na potrzeby własne sądownictwa do DIRS. Środki trwałe nie będą fizycznie na stanie Sądu.

Propozycja rozliczania centralnych zakupów informatycznych IT finansowanych z części 15 – *Sądy powszechne* i części 37 – *Sprawiedliwość* została zaakceptowana przez Dyrektora Generalnego Ministerstwa Sprawiedliwości, a następnie przez właściwych członków Kierownictwa Ministerstwa Sprawiedliwości i w związku z tym został opracowany projekt zarządzenia o wskazaniu Sądu Apelacyjnego w Krakowie, jako pełniącego rolę „Sądu ewidencjonującego zakupy”, który będzie przedłożony do podpisu Ministra Sprawiedliwości. Jak wyjaśnił Dyrektor Generalny MS „Departament Informatyzacji i Rejestrów Sądowych obecnie dokonuje uzgodnień z komórkami organizacyjnymi Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie projektu zarządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie powierzenia Sądowi Apelacyjnemu w Krakowie wykonywania czynności związanych z ewidencjonowaniem zakupów inwestycyjnych w obszarze IT”.

4. Uaktualnienie wzorcowych zasad (polityk) rachunkowości dla jednostek sądownictwa powszechnego.

Dyrektor Generalny MS wyjaśnił, że trwają prace nad uaktualnieniem wzorcowych zasad (polityki) rachunkowości dla jednostek sądownictwa powszechnego. Jednak z uwagi na ograniczenia, wynikające z trwającej od pierwszego kwartału 2020 r. epidemii COVID-19 oraz sytuacją kadrową w Wydziale Budżetu Departamentu Budżetu i Efektywności Finansowej MS, prace te nie zostały jeszcze zakończone. Wskazał, że w ciągu roku z ww. Wydziału odeszło czterech z ośmiu głównych specjalistów, co oznaczało czasową redukcję zatrudnienia o 50% i dodatkowo obciążało pracownika zaangażowanego w przygotowywanie projektu zasad (polityki) rachunkowości. Jak podał, do dnia udzielania wyjaśnień, w Wydziale Budżetu były nadal dwa nieobsadzone stanowiska.

4. INFORMACJE DODATKOWE

Kontrola wykonania budżetu sądów powszechnych w 2020 r. została przeprowadzona od dnia 7 stycznia 2021 r. do dnia 21 kwietnia 2021 r. (data podpisania ostatniego wystąpienia pokontrolnego).

Wystąpienia pokontrolne skierowano do Ministra Sprawiedliwości oraz dyrektorów sześciu objętych kontrolą sądów powszechnych.

Liczba wystąpień pokontrolnych – ogółem	Liczba wystąpień pokontrolnych – w których sformułowano wnioski	Liczba wniosków pokontrolnych – ogółem
7	2 ¹	3

¹Wystąpienia pokontrolne skierowane do dyrektorów Sądu Rejonowego w Zakopanem oraz Sądu Rejonowego w Będzinie.

W wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora SR w Będzinie NIK wnioskuje o:

- przeprowadzenie weryfikacji należności sądowych pod kątem konieczności ich umorzenia i odpisu z ewidencji księgowej, a w sytuacji wystąpienia przesłanek, dokonanie odpisów należności sądowych po ich przedawnieniu.
- zapewnienie niezwłocznej weryfikacji dokonania płatności przez dłużników, a w razie ich nieuiszczenia zapewnienie niezwłoczności w podejmowaniu dalszych działań windykacyjnych.

Natomiast w wystąpieniu pokontrolnym skierowanym do Dyrektora SR w Zakopanem o podejmowanie działań windykacyjnych wobec dłużników należności Skarbu Państwa z zachowaniem terminów kolejnych czynności.

Lp.	Jednostka kontrolowana	Liczba wniosków pokontrolnych	Stan realizacji wniosków pokontrolnych		
			Zrealizowano	W trakcie realizacji	Nie zrealizowano
1	Sąd Rejonowy w Zakopanem	1	x	1	x
2	Sąd Rejonowy w Będzinie	2	x	2	x

Dyrektorzy kontrolowanych sądów nie złożyli zastrzeżeń, a w odpowiedzi na wystąpienia pokontrolne poinformowali NIK o sposobie realizacji sformułowanych wniosków lub o działaniach podjętych na rzecz ich wykonania. Minister Sprawiedliwości również nie złożył zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego.

Liczba wystąpień pokontrolnych – ogółem	Liczba wystąpień pokontrolnych – do których wniesiono zastrzeżenia	Liczba zastrzeżeń – ogółem
7	0	0

5. ZAŁĄCZNIKI

5.1. DOCHODY I WYDATKI JEDNOSTEK FUNKCJONUJĄCYCH W RAMACH CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Lp.	Nazwa jednostki podległej	Wykonanie 2020 rok				Udział w wydatkach części ogółem
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70	Dochody	Wydatki budżetu państwa i budżetu środków europejskich	w tym, wydatki na wynagrodzenia wg Rb-70	
1.	Część 15/01 Ministerstwo Sprawiedliwości	0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.	Część 15/02 Sąd Apelacyjny w Warszawie	6 136	435 387,9	1 046 286,7	624 587,8	11,7
3.	Część 15/03 Sąd Apelacyjny w Katowicach	6 491	272 933,0	1 090 944,0	652 390,2	12,2
4.	Część 15/04 Sąd Apelacyjny w Gdańsku	6 663	294 784,3	1 197 890,1	662 707,3	13,4
5.	Część 15/05 Sąd Apelacyjny w Poznaniu	4 399	222 103,6	733 347,4	443 150,0	8,2
6.	Część 15/06 Sąd Apelacyjny w Krakowie	5 100	302 176,4	872 208,0	514 221,6	9,8
7.	Część 15/07 Sąd Apelacyjny we Wrocławiu	5 559	242 547,3	968 034,8	562 261,6	10,8
8.	Część 15/08 Sąd Apelacyjny w Łodzi	4 877	217 151,7	834 867,9	488 388,0	9,3
9.	Część 15/09 Sąd Apelacyjny w Rzeszowie	2 285	88 475,0	391 471,4	231 722,5	4,4
10.	Część 15/10 Sąd Apelacyjny w Białymstoku	3 191	150 403,8	535 622,7	326 145,0	6,0
11.	Część 15/11 Sąd Apelacyjny w Lublinie	4 140	356 018,5	697 639,3	413 099,7	7,8
12.	Część 15/12 Sąd Apelacyjny w Szczecinie	3 331	133 879,0	563 980,1	331 289,0	6,3
13.	Razem część 15 Sądy Powszechne	52 172	2 715 860,5	8 932 292,2	5 249 962,7	100,0

Opracowanie własne na podstawie danych dysponentów części 15/01-15/12 za 2020 r. wynikających z: rocznych/łącznych sprawozdań Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych, rocznych/łącznych sprawozdań Rb-28 z wykonania planu wydatków budżetowych, rocznych/łącznych sprawozdań Rb-28 UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich oraz sprawozdań Rb-70.

5.2. WYKAZ OCEN KONTROLOWANYCH JEDNOSTEK

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Imię i nazwisko kierownika jednostki kontrolowanej	Ocena kontrolowanej działalności*	Jednostka organizacyjna NIK przeprowadzająca kontrolę
Część 15/01 – Ministerstwo Sprawiedliwości				
1.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Zbigniew Ziobro	P	Departament Porządku i Bezpieczeństwa Wewnętrznego
Część 15/03 – apelacja katowicka				
2.	Sąd Apelacyjny w Katowicach	Leszek Kędzior	P	Delegatura w Katowicach
3.	Sąd Okręgowy w Katowicach	Jolanta Jurczyńska	P	Delegatura w Katowicach
4.	Sąd Rejonowy w Będzinie	Agnieszka Noszczyk	P	Delegatura w Katowicach
Część 15/06 – apelacja krakowska				
5.	Sąd Apelacyjny w Krakowie	Bohdan Żukowski	P	Delegatura w Krakowie
6.	Sąd Okręgowy w Tarnowie	Agata Murczek	P	Delegatura w Krakowie
7.	Sąd Rejonowy w Zakopanem	Andrzej Kowalcze	P	Delegatura w Krakowie

*Użyty skrót oznacza: P – ocena pozytywna, O – w formie opisowej, N – negatywna

5.3. KALKULACJA OCENY OGÓLNEJ W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Oceny wykonania budżetu w części odpowiadającej sądom powszechnym dokonano stosując kryteria³⁸ oparte na wskaźnikach wartościowych opracowanych przez NIK i opublikowanych w Analizie wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2020 roku³⁹.

Dochody (D) ⁴⁰ :	2 715 860,5 tys. zł (zgodnie z przyjętymi kryteriami, nie były badane)
Wydatki (W) ⁴¹ :	8 932 292,2 tys. zł
Łączna kwota (G):	8 932 292,2 tys. zł
Waga wydatków w łącznej kwocie:	$(Ww = W : G) = 1$

Nieprawidłowości w zakresie windykacji należności: 120,8 tys. zł (tj. 0,004% dochodów w części odpowiadającej sądom powszechnym), z tego 80,2 tys. zł dotyczyło zaległości, w stosunku do których nie podejmowano działań mających na celu wyegzekwowanie należności lub podejmowano te działania z opóźnieniem, a 40,6 tys. zł przypisu należności z opóźnieniem.

Nieprawidłowości w wydatkach:	nie stwierdzono
Ocena cząstkowa wydatków (Ow):	5 (pozytywna)
Łączna ocena dochodów i wydatków ŁO ⁴² :	$\text{ŁO} = 5 \times 1 = 5$ (pozytywna).
Opinia o sprawozdaniach:	pozytywna
Ocena ogólna:	pozytywna

³⁸ <http://www.nik.gov.pl/kontrole/standardy-kontroli-nik/>

³⁹ Porównaj: <http://www.nik.gov.pl/kontrole/analiza-budzetu-panstwa/>

⁴⁰ W częściach budżetu państwa, w których zgodnie z założeniami do kontroli wykonania budżetu państwa nie są badane dochody lub windykacja należności (analiza porównawcza) nie dokonuje się oceny cząstkowej dla dochodów i przy ustalaniu wartości G nie uwzględnia się kwoty dochodów.

⁴¹ Łącznie z wydatkami budżetu środków europejskich.

⁴² $\text{ŁO} = \text{Od} \times \text{Wd} + \text{Ow} \times \text{Ww}$

5.4. DOCHODY BUDŻETOWE W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM Powszechnym

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020		5:3	5:4
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Wykonanie		
		tys. zł				
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem część 15 – Sądy powszechnie, w tym:		2 628 860,1	2 409 752,0	2 715 860,5	103,3	112,7
1.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	2 628 860,1	2 409 752,0	2 715 860,5	103,3	112,7
1.1.	Rozdział 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego	2 628 860,1	2 409 752,0	2 715 860,5	103,3	112,7
1.1.1.	§ 0570 Grzywny, mandaty i inne kary pieniężne od osób fizycznych	432 848,0	375 443,0	377 495,8	87,2	100,5
1.1.2.	§ 0580 Grzywny i inne kary pieniężne od osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	3 413,4	1 636,0	3 078,5	90,2	188,2
1.1.3.	§ 0630 Wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego	2 069 262,1	1 959 105,0	2 247 460,7	108,6	114,7
1.1.4.	§ 0640 Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	37,3	37,0	45,4	121,7	122,7
1.1.5.	§ 0690 Wpływy z różnych opłat	0,0	13,0	0,0	-	0,0
1.1.6.	§ 0700 Wpływy ze spłat oprocentowanych pożyczek udzielonych sędziom i prokuratorom na zaspokojenie ich potrzeb mieszkaniowych	20 150,2	18 828,0	25 188,3	125,0	133,8
1.1.7.	§ 0750 Dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze	3 134,4	2 379,0	2 428,7	77,5	102,1
1.1.8.	§ 0830 Wpływy z usług	24 479,8	22 202,0	24 255,0	99,1	109,2
1.1.9.	§ 0870 Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	261,2	81,0	240,8	92,2	297,3
1.1.10.	§ 0920 Pozostałe odsetki	6 264,8	5 957,0	7 252,7	115,8	121,8
1.1.11.	§ 0940 Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych	16 431,4	11 713,0	17 130,7	104,3	146,3
1.1.12.	§ 0950 Wpływy z tytułu kar i odszkodowań wynikających z umów	29 555,5	10 222,0	16 928,0	57,3	165,6
1.1.13.	§ 0970 Wpływy z różnych dochodów	4 337,3	1 187,0	2 017,5	46,5	170,0
1.1.14.	§ 0990 Wpłaty z tytułu konfiskaty mienia i przepadku przedmiotów na rzecz Skarbu Państwa	27,6	949,0	3 346,6	12 125,4	352,6
1.1.15.	§ 2980 Wpływy do wyjaśnienia	18 657,1	0,0	-11 008,2	59,0	-

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego/łącznego sprawozdania Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych za 2020 r. dysponenta części 15, zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz. U. poz. 571, ze zm.).

5.5. WYDATKI BUDŻETU PAŃSTWA W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Lp.	Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.			6:3	6:4	6:5
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 15 - Sądy powszechne, w tym:		8 047 070,8	9 241 686,0	8 950 216,9	8 926 208,4	110,9	96,6	99,7
1.	Dział 753 Obowiązkowe ubezpieczenia społeczne	423 325,0	500 921,0	477 795,1	477 591,5	112,8	95,3	100,0
1.1.	Rozdział 75312 - Uposażenia sędziów w stanie spoczynku oraz uposażenia rodzinne, z tego:	423 325,0	500 921,0	477 795,1	477 591,5	112,8	95,3	100,0
1.1.1.	§ 3110 Świadczenia społeczne	423 325,0	500 921,0	477 795,1	477 591,5	112,8	95,3	100,0
2.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	7 623 745,8	8 740 765,0	8 472 421,8	8 448 616,9	110,8	96,7	99,7
2.1.	Rozdział 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego, z tego:	7 526 928,6	8 618 210,0	8 381 557,1	8 361 738,5	111,1	97,0	99,8
2.1.1.	§ 3020 Wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	7 129,6	7 715,0	8 085,4	8 069,7	113,2	104,6	99,8
2.1.2.	§ 3030 Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	154 254,8	175 710,0	125 816,0	125 132,9	81,1	71,2	99,5
2.1.3.	§ 3050 Zasądzone renty	40,3	43,0	30,3	30,3	75,2	70,5	100,0
2.1.4.	§ 4000 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	908 575,0	1 028 314,7	-	-	0,0	0,0
2.1.5.	§ 4009 Grupa wydatków bieżących jednostki	-	0,0	630,3	-	-	-	0,0
2.1.6.	§ 4010 Wynagrodzenia osobowe pracowników	2 719 844,3	3 173 743,0	3 175 900,6	3 175 317,2	116,7	100,0	100,0
2.1.7.	§ 4019 Wynagrodzenia osobowe pracowników	13,6	0,0	30,6	26,6	195,6	-	86,9
2.1.8.	§ 4030 Wynagrodzenia osobowe sędziów i prokuratorów oraz asesorów i aplikantów	1 627 200,4	1 889 930,0	1 743 945,1	1 743 035,2	107,1	92,2	99,9
2.1.9.	§ 4040 Dodatkowe wynagrodzenie roczne	301 196,3	368 533,0	331 360,4	331 353,7	110,0	89,9	100,0
2.1.10.	§ 4110 Składki na ubezpieczenia społeczne	493 764,7	602 332,0	569 466,2	568 751,4	115,2	94,4	99,9
2.1.11.	§ 4119 Składki na ubezpieczenia społeczne	2,3	0,0	5,5	4,4	191,3	-	80,0
2.1.12.	§ 4120 Składki na Fundusz Pracy	56 712,4	84 419,0	65 854,4	65 487,5	115,5	77,6	99,4
2.1.13.	§ 4129 Składki na Fundusz Pracy	0,3	0,0	1,0	0,6	200,0	-	60,0
2.1.14.	§ 4140 Wpłaty na PFRON	27 177,9	0,0	27 856,3	27 841,7	102,4	-	99,9
2.1.15.	§ 4170 Wynagrodzenia bezosobowe	185 935,2	203 367,0	170 036,6	169 167,4	91,0	83,2	99,5
2.1.16.	§ 4210 Zakup materiałów i wyposażenia	248 768,5	-	-	325 638,1	130,9	-	-
2.1.17.	§ 4220 Zakup środków żywności	1 798,9	-	-	1 114,5	62,0	-	-
2.1.18.	§ 4230 Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych	12,1	55,0	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.1.19.	§ 4240 Zakup środków dydaktycznych i książek	1 265,6	1 750,0	765,7	757,6	59,9	43,3	98,9
2.1.20.	§ 4250 Zakup sprzętu i uzbrojenia	0,0	3,0	0,0	0,0	-	0,0	-
2.1.21.	§ 4260 Zakup energii	109 392,6	-	-	121 095,8	110,7	-	-
2.1.22.	§ 4270 Zakup usług remontowych	114 693,8	132 409,0	122 102,3	119 297,0	104,0	90,1	97,7
2.1.23.	§ 4280 Zakup usług zdrowotnych	2 930,1	-	-	2 435,4	83,1	-	-
2.1.24.	§ 4300 Zakup usług pozostałych	408 123,4	-	-	490 345,8	120,1	-	-
2.1.25.	§ 4309 Zakup usług pozostałych	12,4	-	-	575,9	4 629,7	-	-
2.1.26.	§ 4340 Zakup usług remontowo-konserwatorskich dotyczących obiektów zabytkowych będących w użytkowaniu jednostek budżetowych	19 126,5	-	-	12 728,0	66,5	-	-

Lp.	Wyszczególnienie	2019 r.	2020 r.		6:3	6:4	6:5	
		Wykonanie	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach				Wykonanie
		tys. zł						%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.1.27.	§ 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	5 842,4	-	-	5 989,0	102,5	-	-
2.1.28.	§ 4380 Zakup usług obejmujących tłumaczenia	100,4	-	-	31,1	31,0	-	-
2.1.29.	§ 4390 Zakup usług obejmujących wykonanie ekspertyz, analiz i opinii	761,7	-	-	941,6	123,6	-	-
2.1.30.	§ 4400 Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	54 324,9	-	-	58 840,4	108,3	-	-
2.1.31.	§ 4410 Podróże służbowe krajowe	24 038,2	25 967,0	20 690,4	20 643,3	85,9	79,5	99,8
2.1.32.	§ 4420 Podróże służbowe zagraniczne	140,2	324,0	4,6	4,6	3,3	1,4	100,0
2.1.33.	§ 4430 Różne opłaty i składki	2 713,5	3 101,0	4 416,6	4 411,4	162,6	142,3	99,9
2.1.34.	§ 4440 Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	73 195,9	90 794,0	91 413,8	91 383,6	124,8	100,6	100,0
2.1.35.	§ 4450 Udzielone pożyczki na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych sędziów i prokuratorów	22 370,3	36 845,0	13 983,1	13 982,9	62,5	38,0	100,0
2.1.36.	§ 4480 Podatek od nieruchomości	10 225,5	11 440,0	10 639,9	10 638,7	104,0	93,0	100,0
2.1.37.	§ 4510 Opłaty na rzecz budżetu państwa	1 348,2	1 638,0	1 372,5	1 370,9	101,7	83,7	99,9
2.1.38.	§ 4520 Opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego	3 548,0	3 812,0	2 689,9	2 689,5	75,8	70,6	100,0
2.1.39.	§ 4530 Podatek od towarów i usług (VAT)	187,8	146,0	24,0	23,1	12,3	15,8	96,3
2.1.40.	§ 4570 Odsetki od nieterminowych wpłat z tytułu pozostałych podatków i opłat	257,5	0,0	0,2	0,2	0,1	-	100,0
2.1.41.	§ 4580 - Pozostałe odsetki	1 056,6	0,0	214,6	214,6	20,3	-	100,0
2.1.42.	§ 4590 Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	438,8	0,0	207,2	207,2	47,2	-	100,0
2.1.43.	§ 4600 Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jedn. organizacyjnych	157,9	0,0	694,9	694,9	440,1	-	100,0
2.1.44.	§ 4610 Koszty postępowania sądowego i prokuratorskiego	518 665,0	550 382,0	545 074,7	541 824,8	104,5	98,4	99,4
2.1.45.	§ 4700 Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	19 431,6	26 682,0	7 104,3	6 997,6	36,0	26,2	98,5
2.1.46.	§ 6050 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	158 061,9	225 878,0	199 253,2	199 251,2	126,1	88,2	100,0
2.1.47.	§ 6059 Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	0,0	93,0	497,5	497,5	-	534,9	100,0
2.1.48.	§ 6060 Wydatki na zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych	150 666,5	92 524,0	113 073,3	112 893,7	74,9	122,0	99,8
2.2.	Rozdział 75595 Pozostała działalność, z tego:	96 817,2	122 555,0	90 864,7	86 878,4	89,7	70,9	95,6
2.2.1.	§ 4580 Pozostałe odsetki	690,8	0,0	436,5	431,2	62,4	-	98,8
2.2.2.	§ 4590 Kary i odszkodowania wypłacane na rzecz osób fizycznych	95 478,1	122 019,0	89 922,1	85 961,0	90,0	70,4	95,6
2.2.3.	§ 4600 Kary, odszkodowania i grzywny wypłacane na rzecz osób prawnych i innych jednostek organizacyjnych	648,2	536,0	506,1	486,2	75,0	90,7	96,1

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego/łącznego sprawozdania Rb-28 dysponenta części odpowiadającej sądom powszechnym z wykonania planu wydatków budżetu państwa, zweryfikowanych przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. – znovelizowana (Dz. U. poz. 571, ze zm.).

5.6. ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie 2019 r.			Wykonanie 2020 r.			8:5
		Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego	Przeciętne zatrudnienie wg Rb-70 ¹⁾	Wynagrodzenia wg Rb-70	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego	
				tys. zł			zł	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Część 15 ogółem, w tym wg statusu zatrudnienia²⁾:		52 128	4 648 273,7	7 431	52 172	5 249 962,7	8 386	112,8
	osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (01)	31 164	1 870 226,7	5 001	31 138	2 202 346,4	5 894	117,9
	sądowi kuratorzy zawodowi (05)	4 980	452 986,1	7 580	4 961	517 417,3	8 691	114,7
	asesorzy sądowi (07)	353	41 228,8	9 733	413	51 918,4	10 476	107,6
	sędziowie (09)	9 230	1 706 061,7	15 403	9 043	1 819 005,2	16 763	108,8
	referendarze sądowi (16)	2 405	322 760,2	11 184	2 438	358 968,1	12 270	109,7
	asystenci sędziów (17)	3 518	214 497,7	5 081	3 684	254 114,3	5 748	113,1
	specjaliści opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów (18)	478	40 512,5	7 063	495	46 193,0	7 777	110,1
1.	Dział 755 Wymiar sprawiedliwości	52 128	4 648 273,7	7 431	52 172	5 249 962,7	8 386	112,8
1.1.	Rozdział 75502 Jednostki sądownictwa powszechnego	52 128	4 648 273,7	7 431	52 172	5 249 962,7	8 386	112,8
	osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń (01)	31 164	1 870 226,7	5 001	31 138	2 202 346,4	5 894	117,9
	sądowi kuratorzy zawodowi (05)	4 980	452 986,1	7 580	4 961	517 417,3	8 691	114,7
	asesorzy sądowi (07)	353	41 228,8	9 733	413	51 918,4	10 476	107,6
	sędziowie (09)	9 230	1 706 061,7	15 403	9 043	1 819 005,2	16 763	108,8
	referendarze sądowi (16)	2 405	322 760,2	11 184	2 438	358 968,1	12 270	109,7
	asystenci sędziów (17)	3 518	214 497,7	5 081	3 684	254 114,3	5 748	113,1
	specjaliści opiniodawczych zespołów sądowych specjalistów (18)	478	40 512,5	7 063	495	46 193,0	7 777	110,1

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-70 o zatrudnieniu i wynagrodzeniach dysponenta części odpowiadającej sądom powszechnym, zweryfikowanego przez NIK.

¹⁾ W przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

²⁾ Status zatrudnienia określony został w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1564 ze zm.).

5.7. WYDATKI BUDŻETU ŚRODKÓW EUROPEJSKICH W CZĘŚCI ODPOWIADAJĄCEJ SĄDOM POWSZECHNYM

Lp.	Wyszczególnienie	2019	2020			6:3	6:4	6:5
		Wykonane	Ustawa ¹⁾	Budżet po zmianach	Wykonanie			
		tys. zł						
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Ogółem część 15 – Sądy Powszechne, w tym:		153,5	524,0	6 428,2	6 083,8	3 963,4	1 161,0	94,6
1.	Dział 755 – Wymiar sprawiedliwości	153,5	524,0	6 428,2	6 083,8	3 963,4	1 161,0	94,6
1.1.	Rozdział 75502 – Jednostki sądownictwa powszechnego	153,5	524,0	6 428,2	6 083,8	3 963,4	1 161,0	94,6
1.1.1.	Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój 2014–2020	153,5	0	2 994,5	2 961,7	1 929,4	-	98,9
1.1.2.	Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020	0	0	614,8	303,2	-	-	49,3
1.1.3.	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014–2020	0	524,0	2 818,9	2 818,9	-	538,0	100

Opracowanie własne na podstawie danych z rocznego sprawozdania Rb-28UE z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej –po weryfikacji przez NIK.

¹⁾ Ustawa budżetowa na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r. (Dz. U. poz. 571, ze zm.).

5.8. WYKAZ PODMIOTÓW, KTÓRYM PRZEKAZANO INFORMACJĘ O WYNIKACH KONTROLI

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
4. Prezes Rady Ministrów
5. Prezes Trybunału Konstytucyjnego
6. Rzecznik Praw Obywatelskich
7. Minister Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej
8. Minister Sprawiedliwości
9. Komisja Finansów Publicznych Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
10. Komisja do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
11. Komisja Sprawiedliwości i Praw Człowieka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
12. Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa